

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3CoCsp/30/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1720200351
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alexandra Hanusová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1720200351.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Alexandry Hanusovej a sudcov Mgr. Patricie Skotnickej a JUDr. Valérie Kleinovej v spore žalobcu: P. K., K..Q..X.., P.: XX XXX XXX, Z. XX, C., zastúpeného advokátom A.. A. Š., Z. XX, C., proti žalovanej: S. O.Š., M.. C. XX, S., T. X.Č. T. X. Z., P.: XX XXX XXX, A..Š..Š. X, Z., o zaplatenie 1.366,48 eura s prísl., na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Pezinok zo dňa 10.08.2020, č.k. 43Csp/10/2020-92, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e a v e c v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu a priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. V odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že žalobca (pôvodne Všeobecná úverová banka, a.s.- pozn. odvolacieho súdu) sa žalobou zo dňa 27.02.2020 domáhal voči žalovanej zaplatenia istiny 1.366,48 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo žalovanej sumy dôvodiac, že jeho právny predchodca, spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s., uzatvoril so žalovanou dňa 14.07.2014 zmluvu o pôžičke č. XXXXXXXX/XXXXXXXXXXXX (ďalej len „zmluva“), na základe ktorej jej poskytol pôžičku v sume 2.000 eur a túto sa zaviazala žalovaná vrátiť v pravidelných mesačných splátkach v sume á 59,68 eura až do celkovej sumy 3.580,80 eura. Vzhľadom na to, že si žalovaná nesplnila povinnosť splatiť pôžičku v plnom rozsahu, keď plnila len čiastočne v sume 1.850,08 eura, vyzval ju právny predchodca žalobcu listom zo dňa 25.05.2017 k úhrade dlžných splátok, poskytnúc jej dodatočnú lehotu na plnenie viac než 30 dní. Právny predchodca žalobcu následne dňa 19.07.2017 pôžičku zosplatnil, o čom žalovanú informoval listom zo dňa 20.07.2017.

3. Súd prvej inštancie po vykonaní dokazovania považoval za v konaní sporné dve skutočnosti, a to či došlo k premlčaniu práva žalobcu voči žalovanej a či zmluva obsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti. Oboznámiac sa s listinnými dôkazmi a vyjadreniami strán sporu dospel pritom k záveru, že pohľadávka žalobcu je premlčaná.

4. Súd prvej inštancie ustálil, že dlh žalovanej bol splatný v splátkach, pričom právny predchodca žalobcu využil svoje právo vyhlásiť okamžitú splatnosť pôžičky. V takom prípade začala premlčacia doba plynúť v zmysle § 103 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) odo dňa splatnosti nesplnenej splátky, pre ktorú sa stal splatný celý dlh. Pre posúdenie premlčania bolo preto rozhodujúce určiť, nesplnenie ktorej splátky vyvolalo vyhlásenie okamžitej splatnosti celého dlhu. Súd prvej inštancie uviedol, že podľa bodu IV. zmluvy boli jednotlivé splátky pôžičky splatné vždy k 20. dňu v mesiaci. Právny predchodca žalobcu vyzval žalovanú dňa 25.05.2017 na úhradu nedoplatku v sume 179,04 eura, t.j. pre 3 mesačné splátky, upozorniac ju, že ak neuhradí splátku v mesiaci marec 2017, bude oprávnený pôžičku zosplatniť. Dňa 19.07.2017 právny predchodca žalobcu v súlade s bodom 12.2

zmluvných podmienok vyhlásil okamžitú splatnosť pôžičky, ku ktorej došlo dňa 21.06.2017. Vychádzajúc z vykonaného dokazovania, najmä z prehľadu splátok a úhrad, konajúci súd zistil, že v období od mesiaca október 2016 do mesiaca marec 2017 uhrádzala žalovaná splátky pôžičky nepravidelne, pričom prvou neuhradenou splátkou bola splátka splatná dňa 20.12.2016. Tento dátum následne považoval za začiatok plynutia trojročnej premlčacej doby v zmysle § 103 Občianskeho zákonníka, ktorá uplynula dňa 20.12.2019; pokiaľ žalobca podal žalobu na súd dňa 27.02.2020, podal ju po uplynutí premlčacej doby.

5. Vzhľadom na túto skutočnosť, stotožniac sa i s argumentáciou žalovanej, v ktorej sa odvolávala na rozhodovaciu prax Krajského súdu v Bratislave (rozhodnutia vo veci sp. zn. 9Co/31/2019, sp. zn. 16Co/152/2018, sp. zn. 5CoCsp/5/2020), za súčasnej aplikácie § 52 ods. 1, ods. 3, ods. 4, § 53 ods. 9, § 100 ods. 1, § 101, § 103, § 565, § 657 Občianskeho zákonníka, § 180 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) súd prvej inštancie žalobu zamietol. Nezaoberal sa pritom zistením, či zmluva obsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti, a teda, či sa úver (pôžička) považuje za bezúročný a bez poplatkov, ktorá okolnosť by vzhľadom na záver o premlčaní pohľadávky žalobcu, nemala na jeho rozhodnutie žiaden vplyv.

6. Súd prvej inštancie rozhodol o trovách konania v zmysle § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že žalovanej, ktorá mala vo veci plný úspech, priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, s tým, že o výške trov konania rozhodne vyšší súdny úradník po právoplatnosti rozsudku.

7. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca - spoločnosť Intrum Slovakia, s.r.o., ktorej vstup do konania pripustil konajúci súd uznesením zo dňa 06.10.2020, č.k. 43Csp/10/2020-155. Podľa jeho mienky napadnutý rozsudok vychádzal z nesprávnych skutkových zistení. Žalovaná zaplatila titulom pôžičky v období od 20.08.2014 do 20.02.2017 celkovo 31 splátok po á 59,68 eura. Prvou omeškanou splátkou, ktorú nezaplatila, bola potom splátka pod poradovým číslom 32, splatná dňa 20.03.2017. V nadväznosti na to žalobca konajúcemu súdu vytýkal nesprávne právne posúdenie námietky premlčania žalovanej. Súd prvej inštancie totiž stanovil začiatok plynutia premlčacej doby k dátumu 20.12.2016, označujúc ho za dátum splatnosti prvej riadne a včas neuhradenej splátky pôžičky. Jeho právny predchodca pritom predžalobnou upomienkou zo dňa 25.05.2017 upozornil žalovanú na omeškanie so splácaním splátok, s tým, že ak nezaplatí splátku splatnú v mesiaci marec 2017 (splatnú dňa 20.03.2017 v súlade s bodom 6.1 a 6.2 zmluvných podmienok), vznikne mu právo na predčasné zosplatnenie pôžičky. Keďže žalovaná dlžné splátky nezaplatila, pristúpil jeho právny predchodca listom zo dňa 20.07.2017 k predčasnému zosplatneniu pôžičky, a to pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 20.03.2017; od splatnosti tejto splátky potom začala plynúť premlčacia doba v zmysle § 103, veta druhá Občianskeho zákonníka na uplatnenie predčasne zosplatneného nároku, keďže práve pre jej nezaplatenie sa stal splatným celý dlh. Názor konajúceho súdu, podľa ktorého začala plynúť premlčacia doba od splatnosti vôbec prvej omeškanej splátky, t.j. odo dňa 21.12.2016, nemal oporu v ustanovení § 103 Občianskeho zákonníka; premlčacia doba totiž neplynie od omeškania prvej nezaplatenej úverovej splátky, ale od splátky, pre nezaplatenie ktorej sa stal úver predčasne splatným v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka, pri súčasnom dodržaní postupu podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na to, že spor začal dňa 27.02.2020, ním uplatnený žalobný nárok nebol premlčaný. S ohľadom na uvedené žalobca navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a jeho žalobe v plnom rozsahu vyhovel.

8. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

9. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 C.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.) dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné a napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

10. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

11. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

12. Podľa § 103 Občianskeho zákonníka ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

13. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky.

14. Plnenie dlhu možno dohodnúť v splátkach a ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, je dlžník povinný uhradiť každú splátku k dohodnutému termínu. Veriteľ môže od dlžníka žiadať vždy len splnenie príslušnej splátky, ktorá sa stane splatnou (zročnou) podľa dohody zmluvných strán alebo na základe rozhodnutia súdu, či uznania práva. Každá zo splátok predstavuje samostatné plnenie, preto pre každú z nich plynie trojročná premlčacia doba samostatne. Splatnosť jednotlivých splátok neovplyvňuje splatnosť celého dlhu. Premlčanie sa v zmysle § 103 veta prvá Občianskeho zákonníka potom viaže na jednotlivé splátky, a nie na celý dlh.

15. Predčasnú splatnosť peňažného záväzku môže veriteľ za podmienok upravených v § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka vyvolať jednostranným právnym úkonom; ak toto právo nevyužije, dlh sa bude premlčovať odo dňa splatnosti jednotlivých splátok. Iná situácia nastane, ak veriteľ účinne uplatní zaplatenie celej pohľadávky naraz. V takom prípade začne premlčacia doba plynúť podľa § 103, veta druhá Občianskeho zákonníka len pre v budúcnosti splatné splátky, a to odo dňa zročnosti tej nesplnenej splátky, ktorá bola dôvodom pre uplatnenie práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka; premlčanie celého zvyšku dlhu nie je preto viazané na okamih využitia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka veriteľom, ale na okamih splatnosti tej splátky, pre ktorú toto právo využíva. Zároveň musí veriteľ, vo vzťahu k spotrebiteľským zmluvám, rešpektovať i ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého je strata výhody splátok podmienená tým, že a/ nenastáva automaticky pre nesplnenie niektorej splátky, ale až po uplatnení práva veriteľa, b/ veriteľ môže toto právo uplatniť najskôr až po uplynutí lehoty 3 mesiacov od omeškania dlžníka so zaplatením splátky a c/ veriteľ upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie práva na zaplatenie celej pohľadávky.

16. Vychádzajúc z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, že súd prvej inštancie sa ešte pred meritorným posúdením uplatneného nároku na zaplatenie sumy 1.366,48 eura s prísl. správne zaoberal vznesenou námietkou premlčania. Zistiac, že žalovaná uzatvorila s právnym predchodcom žalobcu zmluvu o pôžičke a nesplnila si povinnosť túto splácať v pravidelných mesačných splátkach po á 59,68 eura, správne konštatoval, že právny predchodca žalobcu v súlade so zmluvnými dojednaniami (bod 12.2) mohol listom zo dňa 20.07.2017 pristúpiť k predčasnému zosplatneniu pôžičky. Predčasnému zosplatneniu pôžičky pritom predchádzala písomná výzva - predžalobná upomienka zo dňa 25.05.2017, v ktorej spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s. žalovanú informovala o nedoplatku na splátkach v celkovej sume 179,04 eura, zodpovedajúcej trom neuhradeným mesačným splátkam (3 x á 59,68 eura), žiadala o ich úhradu, pričom žalovanú súčasne upozornila, že ak nepristúpi k úhrade splátky splatnej v mesiaci marec 2017 do 05.07.2017, bude oprávnená pôžičku zosplatniť; žalovaná zásielku s predžalobnou výzvou neprevzala v odbernej lehote. Treba prisvedčiť konajúcemu súdu, že za danej procesnej situácie bolo pre správne posúdenie námietky premlčania potrebné zistiť nesplnenie ktorej splátky vyvolalo vyhlásenie okamžitej splatnosti celej pôžičky. Súd prvej inštancie za túto splátku považoval splátku pôžičky splatnú dňa 20.12.2016, nakoľko z prehľadu splátok a úhrad (č.l. 21-22) zistil, že táto bola prvou splatnou splátkou, s ktorou sa žalovaná dostala do omeškania. Súd prvej inštancie však prehliadol, že právny predchodca žalobcu označil splátku, s ktorou sa dostala žalovaná do omeškania a na ktorú viazal vznik oprávnenia podľa § 565 Občianskeho zákonníka v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ako splátku splatnú v mesiaci marec 2017 (dňa 20.03.2017), čo výslovne uviedol i v predžalobnej výzve zo dňa 25.05.2017 (doslovne „ak nedôjde k úhrade splátky splatnej v mesiaci 03/2017“). Možno potom súhlasiť s argumentáciou žalobcu, že k vyhláseniu predčasnej splatnosti pôžičky došlo pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 20.03.2017, a nie dňa 20.12.2016 ako mylne uviedol súd prvej inštancie. Odvolací súd udáva, že bolo na výlučnej vôli právneho predchodcu žalobcu ako veriteľa rozhodnúť sa, v súvislosti s ktorou omeškanou splátkou pôžičky požiadala žalovanú

ako dlžníka o zaplataenie celého dlhu. Pri znalosti, že žalovaná neuhradila splátku pôžičky splatnú dňa 20.03.2017, a táto bola tou, pre ktorú právny predchodca žalobcu pristúpil k zosplatneniu celej pohľadávky, za súčasného dodržania postupu podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, potom súd prvej inštancie nesprávne vyvodil splatnosť celej pohľadávky od vzniku možnosti veriteľa (právneho predchodcu žalobcu) žiadať o zaplataenie celého dlhu (t.j. odo dňa 20.12.2016) a aplikujúc § 103, veta druhá Občianskeho zákonníka, žalobu žalobcu pre uplynutie všeobecnej trojročnej premlčacej doby zamietol. Ako uviedol odvolací súd vyššie, premlčacia doba práva na zaplataenie zosplatneného dlhu sa začína skôr ako dôjde k zosplatneniu dlhu, t.j. začína plynúť už odo dňa zročnosti (splatnosti) nesplnenej splátky, pre ktorú bol dlh zosplatnený. Až od splatnosti tejto nesplnenej splátky (v danom prípade splátky splatnej dňa 20.03.2017), a žiadnej inej, začala plynúť premlčacia doba v zmysle § 103, veta druhá Občianskeho zákonníka, a táto uplynula dňa 20.03.2020. Pokiaľ právny predchodca žalobcu podal žalobu, ktorou sa domáhal voči žalovanej zaplataenia sumy 1.366,48 eura s prísl., na súd prvej inštancie dňa 27.02.2020, podal ju včas, t.j. pred uplynutím premlčacej doby.

17. Vychádzajúc z vyššie uvedeného možno uzavrieť, že žalobca opodstatnene namietal, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, nakoľko konajúci súd v rozpore s ustanovením § 103, veta druhá Občianskeho zákonníka viazal začiatok plynutia premlčacej doby na možnosť právneho predchodcu žalobcu žiadať o zaplataenie celého dlhu; rozhodujúcim pre začatie plynutia premlčacej doby bol pritom dátum zročnosti nesplnenej splátky, pre ktorú bol celý dlh zosplatnený (pri súčasnom dodržaní podmienok v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka). Rovnaké závery napokon vyplývajú i z rozhodnutí Krajského súdu v Bratislave, na ktoré poukazoval súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Dospejúc k záveru, že žalobca si žalobný nárok uplatnil po uplynutí premlčacej doby, súd prvej inštancie následne žalobu v celom rozsahu zamietol, pričom sa ďalej nezaoberal zistením skutkového stavu veci, jeho právnym posúdením a ani vyhodnotením dôvodnosti žaloby z hľadiska jej merita. Vzhľadom na to, že nedostatky vytykané rozhodnutiu súdu prvej inštancie nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. c) C.s.p. a podľa § 391 ods. 1 C.s.p. vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V novom konaní bude súd prvej inštancie povinný opätovne vec prejednať, zohľadniac pritom skutkové tvrdenia žalobcu, i procesnú obranu žalovanej, v rámci ktorej namietala bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru (pôžičky), čo predpokladá podrobenie zmluvy ex offo súdnej kontrole jej obsahových náležitostí. Na základe vykonaných dôkazov súd prvej inštancie ustáli skutkový stav a vec posúdi po právnej stránke; svoje závery o skutkových zisteniach a právnom posúdení veci odôvodní zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom tak, aby bolo v plnej miere naplnené právo strán sporu na spravodlivé súdne konanie. Súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci rozhodne i o náhrade trov odvolacieho konania (§ 262 ods. 1, § 396 ods. 3 C.s.p.).

18. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).